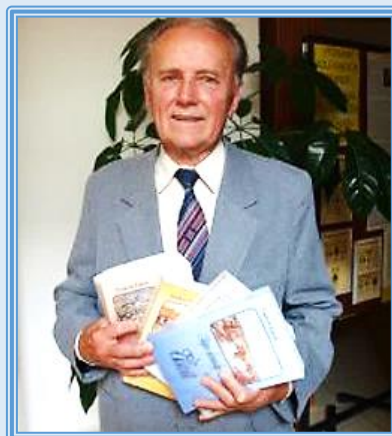

Literárna galéria Čakanky

za rok 2018

Ľudovít Čutník

sa narodil 7. augusta 1931 v Šoporni. Stredoškolské štúdiá absolvoval na Piaristickom gymnáziu v Nitre. Po maturite odišiel študovať do Bratislavy na Slovenskú vysokú školu technickú, kde získal titul inžinier. Od mladosti prejavoval záujem o šport a venoval sa atletike – najmä šprintu a skákal do diaľky.

Po ukončení vysokoškolského štúdiá sa vrátil do Nitry a stal sa atletickým trénerom, rozhodcom a organizačným pracovníkom v atletike. Pre Sláviu VŠP zostavoval ročenku atlétov s dosiahnutými výkonmi. Skúsenosti v tejto oblasti ho inšpirovali k napísaniu publikácie 80 rokov nitrianskej atletiky. Fakty o atletickej činnosti postupne dopĺňal a rozšíril o ďalšie obdobie. Pri príležitosti 100. výročia atletického diania v Nitre sa rozhodol vydať monografiu o atletike pod názvom 100 rokov nitrianskej atletiky. Kniha vyšla v roku 2019. Zomrel v apríli 2020.

Autorove záujmy sa nesústredili len na šport, zaujímal sa o širšie kultúrne dianie a históriu rodnej obce, napr. Osudy šopornianskych vyst'ahovalcov, Šoporňa – minulosť a súčasnosť. Znalosti faktov z histórie Šoporne umelecky spracoval v rozsiahlom päťzväzkovom diele Sága slovenskej dediny, kde na osudoch obyvateľov Viesky poukazuje na život slovenskej dediny všeobecne, aj keď autor zobrazuje osudy jednotlivých rodín v konkrétnych časopriestorových súradniciach.

Dielo:

80 rokov atletiky v Nitre, TJ Stavbár Nitra, 1999

Osudy šopornianskych vyst'ahovalcov, I. časť, Obec Šoporňa, 1999
Osudy šopornianskych vyst'ahovalcov, II. časť, Obec Šoporňa, 1999
Nitriansky šport do roku 2000, Nitra, 2001
Šoporňa, minulosť a súčasnosť 1251 – 2001, Remedium Bratislava, 2001
Pán správca, Obec Šoporňa, 2003
Hájske 1113 – 2003, Obec Hájske 2003
Samospráva a politika, Obec Šoporňa 2004
Pozemné stavby n. p. Nitra – Pozemné stavitel'stvo Nitra, a. s., Nitra 2004
Kultúra – zákutiami šopornianskej histórie, Šoporňa 2005
Sága slovenskej dediny, 1. diel, Prebudenie, Nitrianska odbočka SSS, 2009
Sága slovenskej dediny, 2. diel, Beznádej, Nitrianska odbočka SSS, 2010
Sága slovenskej dediny, 3. diel, Úsvit, Nitrianska odbočka SSS, 2010
Sága slovenskej dediny, 4. diel, Labyrint, Nitrianska odbočka SSS, 2011
Sága slovenskej dediny, 5. diel, 1. časť, Nádej, Čakanka, n. o., 2012
Sága slovenskej dediny, 5. diel, 2. časť, Viera a láska, Nitrianska odbočka SSS, 2014
100 rokov nitrianskej atletiky, Čakanka, 2019

Ocenenia

V súťaži o Literárnu cenu Čakanky získal:

1. miesto: Sága slovenskej dediny, prvé štyri diely, rok 2010
1. miesto: Sága slovenskej dediny, 5. diel, 1. časť s názvom Nádej rok 2012

Literárna galéria Čakanky, 2018 za knihu 100 rokov nitrianskej atletiky

Z tvorby

Úryvok z druhého dielu Sága slovenskej dediny ukazuje, že autorovi neboli blízke len fakty z histórie, ale chcel ich oživiť v podobe príbehov a osudov obyvateľov

slovenskej dediny počas dvoch storočí, keď sa prebúdzala a dozrievala identita Slovákov.

Ludovít Čutrík, Sága slovenskej dediny, 2. diel, Bez nádej

44. kapitola

Osudu nerozkážeš (Úryvok)

Štefanko, rokmi už oprávnený odmietnuť chodiť ako syn s otcom, sa totiž rozhodol, že veru on pôjde vinšovať sám a svojou cestou.

Juro ho od jeho úmyslu neodhovára, lebo mu to bolo skôr po vôli. Bol presvedčený, že za Štefankovým rozhodnutím stojí snaha neobísť byt Rosulekovcov, ktorý mu odvtedy, ako sa chodil podúčať nemčine, nebol ľahostajný. A do toho sa mu on, ako otec, nemienil miešať. Nechal Štefanka samotného boriť sa so svojimi problémami a na Nový rok, sviatočne vyobliekaný, sa zastavil najprv u Halenárovcov a odtiaľ zájduc oproti kostolu do Weissovej uličky, zamieril k vetriskami ošľahaným sadom Porondy. Po úzkom v snehu vyšliapanom chodníku prišiel až k vážskemu brehu a povedľa dielcov z rozobratých mlynov odpočívajúcich zimným spánkom, kráčal k belostnej stopke hríbu domu Kulichovcov, pričupenej pod sčernetou slamenou strechou.

Vzadu za domom v pristavenej drevenej kôlni rúbal Jožko drevo.

„Dajbože št'astlivý nový rok,“ pozdravil ho Juro, len čo mu sekera dopadla na peň a poleno sa rozletelo na dva kusy.

Príjemne prekvapený Jozef zat' al sekeru do pňa a odpovedal Jurovi na vinš:

„Dajbože aj tebe a celej tvojej rodine, bratranček môj. Dobre ideš, otec sa na Teba pýtali. Dávno si u nás nebol. Chýbal si im. S tebou si veľmi dobre rozumejú,“ rozhovoril sa v kuse o všetkom, čo mu prichádzalo na myseľ. „Chod' ty len pekne dovnútra, nech sa starci potešia,“ vábil Jura vojsť do domu. „Ja iba naložím do koša polienok. Hneď som medzi vami.“

Juro vošiel do pitvora. Zatvoril dvere, prehradiac zime cestu, aby sa nehrnula do príbytku a cez svetelné záblesky vnikajúce do miestnosti malým pitvorným okienkom pristúpil k izbovým dverám a zaklopal.

Zvnútra sa ozvalo bojazlivé:

„Ďalej!“

Juro vošiel a len čo zbadal starcov posedávat' za stolom, ujčinku od dvorného okna a uja od vážskeho s rozprestretým kalendárom pred sebou, zaželel im dobrého predpoludnia a predniesol tradičný novoročný vinš. Iba čo odznelo z ich úst takmer súhlasné šušlavé: „Pán Boh vyslyš!“ Juro sa im prihovril:

„Ako si tu pekne hrkútate. St'a dvaja holúbkovia. V šporáku zakúrené, nech sa zima nehanbí! No nie?“

„Hrkútame? Oh! Kdežeby. To iba také postenávanie,“ preinačoval ho ujo. „Čítam tot' ujčinke zo starého kalendára poučné články a rôzne príhody a bájky. Ona ich rada počúva, i keď som jej ich už dávnejšie čítal. Stále sú jej nové. Vieš – pamät' už neposlúcha... Nuž takto si mi krátíme zimné dni,“ dopovedal ešte po krátkej odmlke.

„A bez okuliarov?“ čudoval sa Juro. Ved' som vás vídaval čítať s okuliarmi!“

„Na starobu sa mu akosi čistí zrak,“ predbehnúc ujca, pochvaľovala ho ujčinka.

„Zrak sa zlepšil, ale všetko ostatné prestáva poslúchať. Pamät' si nespomína, kríže bolia, nohy sú ťažké ako kláty, ruky reumatické v lakt'och a hánkach, žalúdok sa prieči jedlu,“ vymenovával ujec všetky ťažkosti, ktoré ho prenasledovali.

V osemdesiatke by nebodaj bučky preskakoval,“ zareagovala ujčinka na manželove slová. „Do roboty by sa bral. A je ako trasorítka – iba ho to hádže to na jednu, to na druhú stranu,“ žalovala sa piskľavým stareckým hlasom na manžela.

„Mamenka! Nerob ma ty staršieho, ako som, síce stavec, ale po sedemdesiatke,“ vyhováral ujček osemdesiatku, ktorú mu ujčinka položila na plecía. „Chlap síce nie som, ale okolo domu ešte čo to porobím,“ hrdil sa i napriek tomu, že iba pred chvíľou vymenovával neduhy, ktoré ho prenasledovali.

Vošiel Jožko s plným košom dreva.

„Tak vitaj u nás, bratranček,“ uvítal Jura a začal ukladať polienka do truhlice povedľa sporáka. „Už t'a vari postojačky častujú otázkami? Ani len neponúknu sadnúť si a pripit' kalíštekom?“ zamieril prekáravou poznámkou na rodičov.

„Iba čo sme sa stihli zvítať,“ ospravedlnila sa ujčinka aj manželka a vyšuchtala sa spoza stola. Povyťahla obe stoličky, zásterou poometala domnelý prach, ponúkla Jurka, aby si prisadol, kým Jožka nasmerovala ku kasničke, aby kalíštek priniesol i s fľaškou nenačatej slivovice.

Pokým sa Jožko zvrátil okolo pijatiky, prisadol si, naliať a stihli si i pripit', ujo Kulich už horel nedočkavosťou zmeniť smer začatého rozhovoru na novoty vo svete, či sa zasa niekto s niekým neklbčí, či aspoň na chvíľu panuje vo svete pokoj a mier.